

HANDICAP

Ouders winnen strijd tegen inkrimping zorgbudget

Het hof van beroep in Gent oordeelt dat de Vlaamse overheid de zorgbudgetten van een tachtigtal volwassenen met een ernstige beperking ten onrechte heeft teruggeschroefd. Voor sommigen ging het om 500 euro per maand.

Veerle Beel

Donderdag 14 april 2022 om 3.25 uur

Voor sommigen mensen zou hun persoonsvolgend budget tot een derde verminderen. *An Nelissen*

Zo'n tachtig ouders en bewindvoerders van volwassenen met een handicap dienden een klacht in tegen de beslissing van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) om hun persoonsvolgend budget te verminderen. Het hof van beroep in Gent heeft hen zopas gelijk gegeven: de vermindering is in strijd met artikel 23 van de Grondwet. Dat legt de wetgever de verplichting op om geen afbreuk te doen aan al verleende rechten. Het hof oordeelt dat het VAPH dat wel doet.

De betrokken volwassenen met een handicap maken allen gebruik van het zorgaanbod van De Vleugels, een grote voorziening in het West-Vlaamse Klerken. Ze vernamen in september 2019 dat hun budgetten zouden worden

verminderd – voor sommigen tot een derde. Dit zou gespreid gebeuren over zeven jaar, te beginnen vanaf 2020.

‘Wij pikten die beslissing niet’, zegt Patrick Vanslambrouck uit Roeselare. Hij is voorzitter van het collectief overlegorgaan van De Vleugels en heeft zelf ook een dochter, Liesbet, die gebruikmaakt van hun aanbod. Het betreft veelal mensen met een ernstige, meervoudige handicap. Hun zorgnood werd niet betwist, maar ze kregen ineens wel een hoop minder ‘punten’ op basis waarvan hun budget wordt vastgelegd. ‘We maakten ons grote zorgen’, zegt Vanslambrouck. ‘Onvermijdelijk zou dit op termijn de kwaliteit van de zorg in het gedrang brengen.’

‘Onvermijdelijk zou de budgetverlaging de kwaliteit van de zorg op de duur in het gedrang brengen’ Patrick Vanslambrouck

Initiatiefnemer

Het overlegorgaan belegde een info-vergadering met alle ouders, waarna een 80-tal individueel beroep aantekende bij de arbeidsrechtbank. Advocaat Thomas Bailleul uit Diksmuide behartigde hun belangen: ‘Ik ben al die zaken in verschillende rechtbanken gaan pleiten: in Ieper, Veurne, Kortrijk, Brugge en ook in Gent. Gelukkig konden we er telkens een aantal centraliseren.’

VN-conventie

De hele zaak is terug te voeren naar de transitie van aanbodgestuurde zorg – waarbij de voorzieningen subsidies ontvingen – naar persoonsvolgende zorg, waarbij de personen met een beperking een budget krijgen om zelf hun zorg in te kopen. Dit gebeurde als reactie op de VN-conventie die aanstuurt op meer zelfbeschikking van personen met een handicap.

Zowat 25.000 mensen kregen vanaf 1 januari 2017 hun eigen budget. Daarbij werd rekening gehouden met de zorg die ze op dat moment al kregen, en de kostprijs daarvan. De som van al die budgetten mocht voor de overheid niet uitstijgen boven de subsidies die ze tot dan toe aan voorzieningen gaven. Omdat sommige voorzieningen traditioneel hogere subsidies kregen dan andere, werden er in de ene regio hogere budgetten toegekend dan in andere. Daarom ging het VAPH na verloop van tijd over tot ‘correcties’.

In een eerste fase werden de budgetten van ruim 8.000 personen met een beperking in de hoogte bijgesteld. De correctiefase was voor de bewoners van De Vleugels ingrijpend: hun budgetten zouden fors verminderen. ‘Het zou voor sommigen tot 500 euro per maand schelen’, zegt Bailleul.

‘Verantwoorde beslissing’

De rechtbanken van Ieper en Kortrijk gaven in eerste instantie de eisers gelijk. Daartegen ging de overheid, met name het VAPH, in beroep. De Vlaamse gemeenschap sloot zich daarbij aan. De rechtbank van Brugge volgde de ouders niet. Daartegen gingen zij dan weer in beroep. Het hof van beroep in Gent verwerpt nu het beroep van het Agentschap en aanvaardt dat van de ouders. Gevolg: de overheid trekt aan het kortste eind.

Er zijn nog enkele uitspraken hangende. Onder meer in Veurne, waar de rechtbank het arrest afwachtte. 'Het kan niet dat ze er nu nog tegen ingaan', zegt Bailleul.

In afwachting van de uitspraken in de rechtbanken werd de vermindering van de budgetten voor de eisers nog niet doorgevoerd, zegt Karina De Beule, woordvoester van het VAPH. 'Feit is dat 9.000 budgetten verlaagd zijn, en dat 600 gebruikers daartegen verzet aantekenden. Daarop heeft de regering beslist de budgetten met maximaal 15 procent te verminderen tegen 2024. De helft van de klagers heeft toen het beroep ingetrokken.'

'Bij de overige 300 zijn er uitspraken geweest in ons voordeel, en in ons nadeel, zoals hier. Het VAPH heeft dit arrest nog niet kunnen inkijken. We weten dus nog niet hoe we er gevolg aan zullen geven. We blijven er wel van overtuigd dat dit een verantwoorde beslissing was.'

En wat nu met de andere personen met een beperking die hun budget hebben zien verlagen? Het arrest geldt alleen voor diegenen die binnen de drie maanden verzet hebben aangetekend tegen de beslissing van 2019. Nu nog verzet aantekenen is onmogelijk.